

פרקי אמונה - מה' אשה לאיש

בנות יקרות, בנושא של בן זוג, בת זוג, שידוכים, יש הרבה, הרבה, שהם לבד. הנושא הזה זה הנושא הכי בוער בחיים שלהם, ובאמת קראתי בשם הרב שלמה זלמן אוירבך, שהחסד הכי גדול שאדם יכול לעשות עם הבריות זה לעזור להם בעניין שידוכים, ומישהי הוסיפה לי, גם בשלום בית, זה אותו עניין בערך.

לא שהקב"ה צריך עזרה של שדכנים, ה' לא צריך עזרה של אף אחד בשום עניין בעולם, ובכל זאת תמיד החסד והדין, וכל העניינים בעולם, מתגלגלים ע"י שליחים, "הרבה שליחים למקום". הגמרא בבבא בתרא מספרת שטורנוסרופוס הרשע שאל את רבי עקיבא "אם אלוקים אוהב עניים הוא, מפני מה אינו מפרנסם?" ענה לו רבי עקיבא "כדי שניצול אנו בהן מדינה של גהנם", כלומר, כדי שניצול אנו בזכותם מדינה של גיהנום.

מה הוא בעצם אומר? ברור שהקב"ה מפרנס אותם. שום כסף לא יכול לעבור מאף יד לאף יד, מאף כיס לאף כיס, בלי שיש הכרזה מלמעלה. אם משהו כן קרה, זה כי ה' רצה, היתה הכרזה. עכשיו "מגלגלים זכות ע"י זכאי", משמים ראו שיש מישהו שרוצה לתת צדקה, מוכן להפריש מנכסיו לצדקה, לטובת לומדי תורה למשל, 'תמכין דאורייתא' זה נקרא. מי שתומך בלומדי תורה נקרא 'תמכין דאורייתא' - תומכי תורה. כתוב שכל הנבואות הטובות שהתנבאו הנביאים זה לתומכי התורה. ללומדי התורה עצמם 'עין לא ראתה אלקים זולתך', זה כבר למעלה, למעלה, גבוה מעל גבוה.

אז הקב"ה מגלגל שאותו כסף שצריך להגיע לפלוני יגיע דרך אותו תורם, שהיתה לו נכונות לתת צדקה, כדי שאותו תורם ינצל על ידי הצדקה מדין גיהנום, כי "צדקה תציל ממוות". אותו אחד שצריך לקבל - יקבל בכל מקרה את מה שמגיע לו, רק תלוי מי יזכה שזה יעבור דרכו. הקב"ה מגלגל את חסדיו בעולם דרך שליחים, גם את הדינים וגם את החסדים.

ידוע המדרש על המטרונה ששאלה את ר' יוסי בר חלפתא "לכמה ימים ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו? אמר לה לששת ימים... אמרה לו, מה הוא עושה מאותה שעה ועד עכשיו? אמר לה הקב"ה יושב ומזווג זיווגים, בתו של פלוני לפלוני, אשתו של פלוני לפלוני, ממונו של פלוני לפלוני.

אמרה לו וזה האומנות שלו? אף אני יכולה לעשות כן, כמה עבדים כמה שפחות יש לי, לשעה קלה אני יכולה לזווגן. אמר לה אם קלה היא בעיניך קשה היא לפני הקדוש ברוך הוא כקריעת ים סוף.

הלך לו ר' יוסי בר חלפתא, מה עשתה נטלה אלף עבדים ואלף שפחות והעמידה אותן שורות שורות אמרה, פלן ישא את פלונית ופלונית תשא את פלוני. וזיווגה אותן בלילה אחת. למחרת באו לפניו, זה מוחו פצוע, זה עינו שמוטה, זו רגליה שבורות. אמרה להם מה יש לכם? זאת אמרה אני לא רוצה אותן, וזה אמר אני לא רוצה אותה.

מיד שלחה והביאה את ר' יוסי בר חלפתא אמרה לו אין אלוה כאלקיכם. אמת היא תורתכם, נאה ומשובחת, יפה אמרת. אמר: לא כך אמרתי לך? אם קלה היא בעיניך קשה היא לפני הקב"ה כקריעת ים סוף.

הקדוש ברוך הוא מה עושה להן? מזווגן בעל כרחן שלא בטובתן... אמר רבי ברכיה כלשון הזה השיבה רבי יוסי, "**הקב"ה יושב ועושה סולמות, משפיל לזה ומרים לזה**", ומוריד לזה ומעלה לזה, הדא הוא דכתיב "כי אלוקים שופט זה ישפיל וזה ירים" (תהלים עה ח).

יש מי שמחשיב את עצמו יותר מידי ולא נאה לו להשתדך עם מישהו שנחשב פחות ממנו, אבל זה הזיווג שהוכרז למעלה 'בת פלוני לפלוני', מה עושה הקב"ה? לפעמים הוא מגביה את הנמוך ולפעמים הוא משפיל את הגבוה, וזה הכוונה "הקב"ה עושה סולמות מעלה לזה ומוריד לזה".

בררנים, יודעים מה זה בררנים? לא נאה להם. הם משובחים, הם מושלמים, והם רוצים בן זוג בהתאם, ובגלל זה הם מתעכבים עוד ועוד ועוד ועוד. דיברתי פעם עם נכה על כסא גלגלים על שידוך עם מישהי נכה כמוהו. אתן יודעות מה הוא ענה לי? "מה אני נכה?". לא, אתה כדורסלן.

"אין הגמל רואה את הדבשת של עצמו" ו"אין אדם רואה נגעי עצמו". למה אתה בן חמישים עם כרס וקרחת רוצה להתחתן עם צעירה, למה שהיא תרצה אותך? הוא רוצה ילדים. ילדים זה סיבה טובה מאד. אז תתפשר על כל אחת, כל אחת שיכולה להיות אמא טובה תיקח אותה. אבל לא, זה לא נגמר שם. יש עוד תנאים לסיפור הזה. הרבה תנאים. זה אתה שצריך לעמוד בתנאים, בכתובה יש תנאים, 'שטר התנאים' זה נקרא, אבל להציב תנאים לקב"ה או לאחרים - זה מה שתוקע אותך כל השנים.

והיא כבר מבוגרת, עוד מעט לא תוכל להביא ילדים, ועדיין יש לה תנאים, היא עדיין רוצה שהחלום שלה יתממש. תתפשרי גברת, אחרת לא ישאר לך כלום מהחלום. את לא יכולה לסבול את המחשבה שבזבזת את כל השנים האלה לשווא? לא יכולה לסבול את זה שהצטערת כל כך הרבה בשביל החלום ועכשיו תזנחי אותו? תתפקחי. תתעוררי מהחלום. מי אמר לך שמה שאת חולמת זה הזיווג שלך? "ה' ישלח לי עד הבית". מכירות את זה? את האמונה הבלתי מתפשרת הזאת? הוא שלח לך הרבה עד הבית אבל לא רצית. את רצית את החלום. מי אמר לך שזה מה שה' רוצה?

אברהם אבינו הוא גדול הדור. הקב"ה נגלה אליו ומבטיח לו הבטחות על הבטחות "לך אתן את הארץ הזאת" "הרבה ארבה את זרעך" "ונברכו בך כל גויי הארצות" "מגן אני לך" "כי הרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים". חוץ מזה הוא עשיר גדול "וה' ברך את אברהם בכל", כשהוא יצא חי מכבשן האש שהמלך נמרוד זרק אותו אליו, כל מלכי הגויים רצו לעשות אותו מלך עליהם ואלוק עליהם.

יש לו בן יחיד משרה אמנו, כליל המעלות, יפה תואר, מוכשר בהכל, צדיק יסוד עולם. הוא לוקח את העבד שלו, אליעזר, ונותן בידו שטר חתום על כל הרכוש שלו, שהוא מוריש אותו ליצחק. קח את השטר, קח זהב וכסף, קח פירות קח הכל, לך תמצא אשה לבן שלי. איזה תנאים מציב גדול הדור, העשיר, הצדיק, שה' נגלה אליו בכל עת, לאשה שהוא רוצה לבן שלו?

הוא מתפנק? הוא נאחז באיזה חלום? הוא אומר אני רוצה אשה צדקת, יפת תואר, ממשפחה מכובדת ועשירה, חכמה, מצחיקה, זורמת, יודעת לכבד את בעלה, אצילית וכו' וכו'? תנאי

אחד הוא מציב, אחד בלבד "לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרב, כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק" (בראשית כד ט). אל תביא לי מהכנענים בעלי הזימה האלה, מהעמים שה' יאמר ליהושע להשמיד אותם כשהוא יכנס לארץ. לבחור הכי מוצלח, תנאי אחד בלבד.

האברבנאל אומר שמידות ומעשים עוברים בגנים, דעות לא. התנאי היחיד שאברהם אבינו רצה לעשות היה בתחום הזה. אל תביא לי אשה מבנות כנען עם מידות ומעשים מקולקלים. כמו שתגידו, אל תביאו לי שידוך של מישהו עם בעיות נפש או על סמים. לגיטימי. וזה גם הסימן היחיד שאליעזר הציב, שתהיה בעלת חסד "וְהָיָה הַנְּעֶר אֲשֶׁר אֶמַר אֵלַיָּהּ הִטִּי נָא כַדָּךְ וְאֶשְׁתָּה וְאֶמְרָה שְׁתָּה וְגַם גִּמְלִיךְ אֲשָׁקָה אֹתָהּ הַכַּחַת לְעַבְדְּךָ לְיִצְחָק" (בראשית כד, יד). יש לי בחור מבורך בהכל, אין יותר מוצלח. אבל אני לא ברון, לא מתפנק, לא שום דבר, אני רק רוצה לראות שהיא יש לה לב טוב, שהיא בעלת חסד.

הקב"ה עושה סולמות, משפיל לזה ומגביה לזה, כדי שתסכים לשידוך שלך, שהוא כבר קבוע עוד לפני שנולדת, לאו דווקא לפי החלום שלך. הרב בידרמן מספר שלרבי מגור, ה'אמרי אמת', היה מגיע קבוע יהודי פשוט מהעיר ורשה, שכל הזמן היה מבקש ומפציר לקבל ברכה על עשירות וריבוי נכסים, והאמרי אמת כל הזמן היה מתחמק. אחרי זמן רב והפצרות רבות הוא נעתר וברך אותו, והברכה התקבלה, הוא הפך להיות אחד מעשירי העיר ורשה. היה לו בן יחיד וכשהוא הגיע לגיל 18, זמן השידוכים, קרא לו אסון נורא, הוא עבר תאונה קשה ונעשה נכה ברגליו. מאיגרא רמא, הוא נפל לבירא עמיקתא, ובגלל הנכות הזאת הוא נאלץ להתחתן עם הבת של החייט העני והדלפון של ורשה, ולשלם את כל הוצאות החתונה עליו וגם את הנדוניה.

בצר לו הוא נכנס ל'אמרי אמת' ובכה על השידוך הלא הגון שנקרה לידי בהכרח ממש. אמר לו הרבי, מה אתה חושב שזה קרה במקרה? הרי ארבעים יום לפני יצירת הוולד הוכרז שזה זיווג של בן. אתה רצית עשירות, אבל אני ידעתי שאם תהיה לך עשירות תצטרך לקרות לך איזו צרה צרורה כדי שתסכים לשדך את הבן שלך אם הזיווג שלו. את הזיווג של הבן שלך אני לא יכול לשנות, כי זה התיקון שלו, אבל את הצרה מהבן רציתי למנוע לך, אבל אתה התעקשת אז הקב"ה היה צריך לסובב לבן שלך מום ונכות כדי שתסכים לשידוך.

אל תהיי עקשנית, זה המסר, אל תהיי בררנית - זה תוקע אתכם. אתם יש לכם זיווג, הוא נקבע ארבעים יום לפני יצירת הוולד "ארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת: בת פלוני לפלוני, בית פלוני לפלוני, שדה פלוני לפלוני". השידוך כבר נקבע בשמיים, הדבר היחיד שאת יכולה לעשות בנידון זה להתפלל עליו, שאותו שידוך שמיועד לך, שיעלה ויתעלה.

הידברות מביאים סיפור על תפילה שהתפללה איזו בחורה על הזיווג שלה:

"כאשר היינו נערות בנות 15, החלטנו חברותי ואני להישאר ערות בליל שבועות. מה שנקרא 'משמל'. קבענו להיפגש אצלי בבית אחרי סעודת החג. אבא שלי התכוון לצאת לבית הכנסת והחברות התחילו להגיע. כשקלט שמתחילה 'חגיגה', הוא קרא לי ושאל: "טובי, מה קורה?" אמרתי לו בהתלהבות גלויה "השנה אנחנו עושות 'משמל'. "באמת?! בואי איתי לגג לרגע" עליתי אחריו. הוא הרים מבטו ואמר: "טובי, תסתכלי למעלה. את רואה את השמיים?" אמרתי "כן". "שם בשמיים", המשיך אבא, "יש רבוננו של עולם. הוא יודע איפה נמצא עכשיו הבעל שלך, ומה הוא יעשה היום בערב. זה יום מתן תורה, תתפללי שיהיה לך בן תורה ובית של תורה".

"הייתי נערה צעירה בת 15, אבל אבא דיבר כל כך אמיתי, וקול התורה שהתנגן מבית הכנסת הקרוב השלים את התמונה. שיצאה לי מעומקא דליבא על בן תורה. נשארתי בגג לבדי ובכיתי לפחות חצי שעה על מי שיהיה בעלי.

עברו עלי עוד ארבע שנים בסמינר, עוד חמש עשרה שנים בשידוכים, ואחרי זה התחתנתי עם צדיק, בן תורה, שבא ממשפחה אמריקאית, דתית לייט, בלשוננו. בחג השבועות הראשון לנישואינו הוא פנה לדלת כדי ללכת ללמוד בישיבה. פתאום הוא עצר ושאל "את יודעת מתי החלטתי שרצוני לשבת בבית ד'?" זה היה בליל חג השבועות. הזמינו אותנו לשעת סיפור בבית הכנסת המודרני, אני החלטתי לנסות ללמוד מתוך ספר. הצלחתי ללמוד לבדי כל הלילה! בעלות השחר הבטתי בעד החלון ולחשתי תפילה: 'שבתי בבית ד' כל ימי חיי...'

התחילו לרדת לי דמעות. אותו ליל שבועות בו הייתי בכתה ט' והתפללתי מעומקא דליבא על זיווג, הזיווג שלי, נער אמריקאי במדינת מיזורי החליט ללמוד תורה ולדבוק בד'!"

היא התפללה, מתוך הנשמה, ה' רואה את הרצון האמיתי, אבל הכל צריך לעבור דרך התפילה, גם יצחק אבינו לא קיבל את הזיווג שלו בלי תפילה. כשאליעזר הלך לחפש את השידוך, קפצה לו הדרך באותו יום יצא ובאותו יום הגיע. אבל כשהוא חזר לא קפצה לו הדרך, למה? השידוך התעכב עד שיצחק אבינו התפלל, ברגע שיצחק יצא לשוח בשדה, לשוח זה להתפלל, לשוחח עם ה', מיד הגיעה רבקה. מידה.

הסיפור לא נגמר פה. אותה בחורה שהסיפור הזה קרה לה, טובי ברון, סיפרה את הסיפור שלה באיזה תיכון וסיכמה - תשמרי על מכובדות ועל רמה, ואל תבזבזי הזדמנויות להתעלות ולתפילה מהלב. כשיצאתי אל המונית, הבחנתי בבת שעמדה רועדת מבכי וחיכתה לי. היה קשה להבין את שברי המילים. 'החזרת אותי הביתה... אני בכיתה י"א. עברתי תקופה קשה. החלטתי לנטוש הכל. יש לי בבית מזוודה ארוזה ומכתב מוכן... כשדיברת על התפילה שלך בשבועות של כיתה ט' החלטתי שאני לא רוצה בחור כמוני... אני חוזרת הביתה. אני אלחם'...

אחרי 6 שנים טובי קבלה הזמנה לחתונה בצירוף מכתב, שמספר שהציעו לה שידוך בחור טוב משיבה של מתחזקים. הם נפגשו ואז הוא התוודה 'לפני 6 שנים הייתי במ"ט שערי טומאה. פנה אלי חבר והציע שניסע לאומן לשבועות. שמחתי.

בליל החג, החבר'ה ישבו על האדמה ומישהו התחיל לשיר 'אוחילה לקל, אחלה פניו, אשאלה ממנו מענה לשון. אשר בקהל עם אשירה עוזו. אביעה רננות בעד מפעליו...'

פתאום משהו קרה לי. לא יודע להסביר את זה, אבל הורדתי את הראש לאדמה והתחלתי לבכות כמו שלא בכיתי שנים. כשגמרתי לבכות ידעתי שאני חוזר לארץ וחוזר לשיבה. אני רוצה לבנות בית שכולו תורה ושיאפה." הבחורה התחילה לבכות וסיפרה על חג השבועות שלה בכיתה י"א...

רבקה מזדמנת לאליעזר על הבאר, הוא רץ אליה ומבקש ממנה "הגמיאיני מעט מים מדרך" והיא מיד נותנת לו את כל המים שבכד שלה. ואחרי שהוא גומר היא אומרת "וגם לגמלך אשאב" והיא רצה לשאוב לכל הגמלים. מה העניין? הרי אליעזר הוא גיבור חיל, למה שאיזה ילדונת תשאב לו? שישאב לעצמו. ככה זה אנשי החסד, לא עושים חשבון עם החסד שלהם, נותנים בלי תנאים.

זה מידות, וזה הכי חשוב, מידות. שיהיה שמן, ויהיה עם קרחת אבל יש לו מידות טובות - הכל שווה. את זה אברהם אבינו ידע, את זה אליעזר עבד אברהם ידע. תתפשרי על התפל, תלכי על העיקר, העיקר זה מידות. , לב טוב, וותרן, עדין, עם עין טובה, מפרגן, לארגל, איש ישר, נאמן... הלכו לרב קנייבסקי ז"ל לשאול אותו על השקפה, מה השלשה דברים הכי חשובים שצריך שחשוב בשידוכים? הוא אמר: מידות, מידות, מידות. זה השלשה דברים.

אליעזר שואל אותה "היש את בית אביך מקום לנו ללין?" הוא שאל אותה על מקום לישון, מה היא עונה לו? "גם תבן גם מספוא רב עמנו, גם מקום ללין". יש לי גם מקום לישון גם אוכל בשביל הגמלים. מיד אליעזר משתחוה לה'. תודה ה' שעשית עמי חסד, איך שהתפללתי בזכות אברהם אדוני מיד הקרית לפני את האשה הכי טובה לבת שלו.

מיד הוא שמ לה צמידים כבדים מזהב ונזם כבד מזהב ומבקש להשתדך איתה, רבקה רצה הביתה לשאול את אבא שלה על השידוך. מה הוא עושה? הוא מזמין את אליעזר עבר אברהם אליהם ועורך לפניו סעודה. הוא רוצה את העושר של אליעזר אבל לא את השידוך, מה הוא עושה? בצלחת של אליעזר הוא שם רעל. בא המלאך גבריאל ומחליף בין הצלחות. שם את הצלחת של אליעזר לפני בתואל ואת הצלחת של בתואל לפני אליעזר, בתואל אוכל - ומת. רעל חזק. מיד הופך לבן, הבן, היורש של האבא, והוא ממשיך את המו"מ. מה הוא אומר? "**מה' יצא הדבר**" הוא יודע מה שאליעזר לא יודע, הוא יודע שהם ניסו להרוג אותו, הוא רואה שלא הלך להם, הפוך אבא שלו מת, לא אליעזר. הוא מבין, שהשידוך הוא משמייים, אין מה לעשות. לא יעזור שהוא יתנגד ולא יעזור שהוא יעשה תנאים, השידוך הוא משמייים בנות.

את מה שלבן הבין אנחנו לא יכולות להבין? השידוך הוא משמייים! אנחנו מה רק עושות? אנחנו לא מעכבות. מתפללות להכי טוב, מבררות על מידות טבות ולא מעכבות על דברים אחרים. למה? כי מה' יצא הדבר. יש תוכנית אלקית, את יודעת אותה? את לא יודעת מה הזיווג שלך, את צריכה רק להתבטל. להתפלל כל הזמן לחתן טוב, עדין, צדיק. הבחירות שלך, התפילה שלך יעלו אותו, אבל לא לעכב על חלומות. כי "ה' יושב ועושה סולמות משפיל לזה ומרים לזה". מה את רוצה שיצטרך להשפיל אותך או את הבן זוג כדי שתתמצו לשידוך? או להשאר בלי? הרי אם זה לא שלך ממילא זה לא יצא לפועל, אבל אם זה שלך את יכולה או לאבד אותו בהתעקשות שלך או לגרום השפלה לאחד הצדדים.

רבי חיים מצאנז היה גדול הדור בדורו, לפני בערך מאתיים שנה. האבא והחותן שלו שידכו אותו ואת אשתו בלי שיראו אחד את השני, רק כי הם שמעו עד כמה הוא ת"ח עצום וגבוה מעל גבוה, מהגדולים שיש. כשהגיע החתן לפני החתונה לבית החותן גילו שהוא חיגר ברגל אחת, יש לו רגל אחת קצרה ואחת ארוכה. היתה בהלה גדולה וכמעט ביטלו את השידוך. החתן אמר שהוא רוצה לדבר עם הכלה. הם נכנסו לחדר והוא אמר לה - תסתכלי בראי, מה את רואה? היא הסתכלה ונבהלה מאד כי פתאום ראתה את עצמה במראה שהיא חיגרת, עקומה לצד אחד, כי יש לה רגל אחת קצרה ואחת ארוכה.

היא שאלה אותו רועדת, מה זה? ואז הוא אמר לך, כשנגזר בשמיים שאנחנו בני זוג, נגזר גם שאת תולדי חיגרת עם רגל אחת קצרה. אבל אני התערבתי ואמרתי שזה לא נאה לבת שתהיה חיגרת ואני מקבל את זה על עצמי, ולכן אני ככה חיגר. אם את רוצה שאני אבטל את הקבלה הזאת וזה יהיה כמו שנגזר בהתחלה אז אפשר. מיד היא התרצתה וקם ונהיה השידוך.

"הקב"ה עושה סולמות, משפיל לזה ומגביה לזה". את רוצה שהקב"ה ח"ו יוריד אותך או את הזיווג שלך מאיזה סולם, ישפיל אתכם, כדי שתסכימו? לא להיות בררנים. ומי שהיא מדי בררנית, גם לא יכולה להצליח בחיי הנישואין. אתן יודעות למה? כי היא מתעקשת שהרצון שלה יתקיים. הסוד בחיי הנישואין ובחיי משפחה זה הפוך, ללמוד לוותר, לא להתעקש על הרצונות שלך. ללמוד לכבד את הרצון של השני, יש לך הזדמנות עכשיו להתאמן על לשבור את התבנית הזאת בנפש, את המידה הזאת של גאווה ועקשנות, כי זה כלי שאת חייבת גם בזוגיות וגם בעבודת ה'. כלי של ויתור, כלי של כניעה. תתחילי כבר עכשיו, תתפשרי, תוותרי על החלום, על הגאווה.

אני מכירה מישהי שהתפשרה. היא אחת הנשים המוצלחות והתפשרה על חתן לא אי אי אי. במה היא זכתה? היא זכתה במשפחה. בילדים מדהימים. זה לא באמת שהיא התפשרה, זה היה הזיווג שלה, אבל היא הרגישה שהיא התפשרה. זה פיקציה. בשביל הבחירה שלנו נותנים לנו להרגיש כאילו התפשרנו. מה באמת? באמת מה' אשה לאיש. זה כבר נקבע מזמן. זה לא תלוי בנו. אנחנו יכולים לעכב, להפסיד את מה שמגיע לנו, היא יכולה להשאר לבד בלי משפחה ובלי זיווג או להתפשר ולקבל משפחה מדהימה וזה מה שהיא עשתה. מברכת את כולכן

שתזכו שיתקיים בכך "בטל רצונך מפני רצונו כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך" תתבטלו לרצון ה', והזיווג שלכם יבטל רצונו בשבילכם ויעלה הזיווג יפה.

מוקדש (גם) לעילוי נשמת סבתא שלי חנה אינגה בת אליעזר לאו שהיום היה היארצייט שלה. ולרפואת דפנה לאה בת אלינה עליה, רחל בת בתיה, איריס חיה בת אסתר, טל בת מיכל